

Barcelona, 9 d'octubre de 1931

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

ANY LV - 2727

Preu 20 cts. - Atrassats, 40

—Decididament, estic convençut que porto m.... a la sabata.

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inútilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota milltar*, etc. de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els *Catzets del Doctor Solvré*. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que necessiten sempre la presència del metge, i ningú no s'absenta de la seva

malaltia. Venda: 5'50 ptes. caixa

Impureses de la sang: *Sífilis* (avari sí), *eccemes*, *herpes*, *ulceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les *Pindoles depuratives del Dr. Solvré*, que són la medicació depurativa més perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les nergies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronscos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatòrrica* (pèrdues seminals), *cransament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *tadiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les *Gragees potencials del Dr. Solvré*. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medulla i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pesseges 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a *Oficines Laboratori Sòkatarq, carrer del Ter, 18. telèfon 544 S. M. Barcelona*, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentelament, tractament i guariment de les dites malalties.

FEROTYL

Especific de l'
ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la feblesa y molt eficaç per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

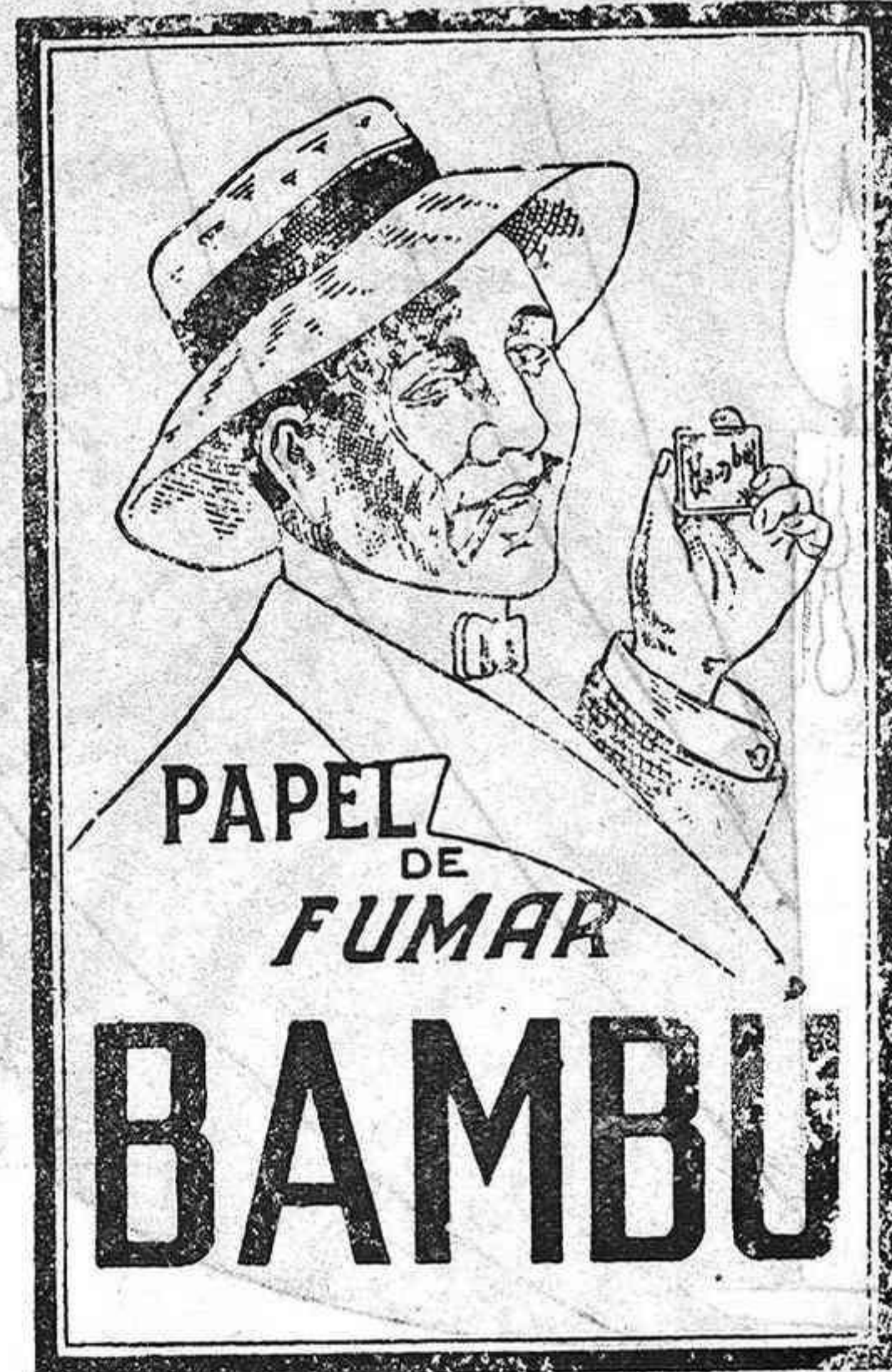
Es el més poixant estimulant de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinèrgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estricnina, ni fòsfors, ni cantàrides, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUBSTITUIBLE PER A RECOBRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem
Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telèfon 18631

Preu: 21'75 ptes.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÒNICA

Una mica d'optimisme

L'HIVERN sembla que no es presenta gaire bé. L'hivern vol dir, per a les Ciutats, la nova vida. Més d'una vegada hem dit, i ho tornem a repetir, que l'any, materialment, comença ara, quan la gent inicia altra volta les activitats de treball. L'hivern vol dir que la gent que ha tingut la sort de poder passar unes setmanes fora, torna; que s'omplen els locals públics, que funcionen tots els espectacles, que es tornen a trobar al carrer els coneguts de tot l'any, i que totes les classes socials augmenten les possibilitats de producció i de mercat. La ciutat és viva a l'hivern. No ho és a l'estiu. I ara veiem com, en replegar-se totes les forces socials a la ciutat, es té la temença que aquest hivern serà un desastre. Es tem tot: la fallida de la moneda, el recolliment del capital circulant, les vagues, els aldarulls, les vagues generals que cada dilluns s'anuncien i cada dilluns deixen de fer-se; motins catòlics; aixecaments militars-monàrquics, desfetes polítiques, etc., etc... Es a dir, que a cada cantonada hi ha un "cenizo", disposat a advertir-nos dels perills que correm. I això no és viure. L'optimisme és la font de totes les forces. André Tardieu, un polític dretista, però jove, va haver de fer, no fa gaires anys, l'elogi de l'optimisme. Tothom estava apesarat, temerós, mesell, davant la vida. Calia reaccionar. No és possible que un poble treballi amb pau i tranquil·litat, augmenti les seves riqueses, tiri endavant, en mig dels riscos actuals i les angúnies financeres, si es sent abatuda, derrotada, vencuda davant d'un impossible. Les angoixes que té un individu quan veu que no pot fer compliment a un deute o que travessa una situació econòmica difícil són les mateixes que les d'una collectivitat nacional quan li passa el mateix. Si no hi ha serenitat, voluntat, convicció en el futur triomf, l'esperit s'empetiteix i es va, indefectiblement, cap a la derrota. Guanyarà el més fort. Guanvarà el més optimista, doncs.

No es sent parlar més que tot està malament i que qui sap on anirem a parar... No es senten més que queixes. gent que davant del pànic no saben si recollir els diners i guardar-los arreconats i deixar de comerciar, fins que tot passi. No es nota cap mena d'activitat en un ram tan esponerós com el de construcció, i en tot hi ha "una conformitat dubitativa", que repetiria Guerau de Liost.

Per molts, els teatres no s'haurien oberts, perquè no anirà ningú a cap espectacle; els cafès haurien tancat, perquè la crisi és aguda; la vida hauria deixat d'ésser lo amable

que és a Barcelona sota aquest clima benaurat que gaudim quasi tot l'any; l'activitat hauria estat més aviat bèl·lica que no pas capacitada, responsable, comprensiva... i optimista.

Estem voltats de gent que no veu més que foscors. Cal enlairar l'esperit. La lluita política és evident que serà violenta, potser cada cop més violenta, perquè a la fi hi haurà lluita política on no n'hi havia hagut mai; però precisament perquè hi haurà lluita política, hi haurà activitat, agitació, vitalitat. Cal confiar en què els homes que duen a terme la lluita político-social no volen la destrucció per la destrucció, sinó l'ensorrament per a "recrear", per a "crear" de nou. I això no és gens perjudicial, és, pel contrari, el que beneficia els pobles i les Ciutats.

Una mica d'optimisme, amics, davant el desolador espectacle que ens volen fer veure els professionals conreadors dels alarmismes grotescos i melodramàtics. La vida no és tan "folletín semanal" com tot això.

FRANCESC MADRID

"GIMAMOS, MADRE ESPAÑA"

El Rei ha muerto — com diuen a "El Correo Catalán".
Gimamos.

Ha mort... Però, de què ha mort?... La qüestió és aquesta.

Ha mort — direu — d'una angina de pit. Bé; potser sí. Però confesseu que ha estat una angina ben misteriosa. Les entrevistes d'aquests darrers dies, la noble negativa del pretendent a prestar-se a certes maquinacions condemnable del seu diabòlic cosí, la dimissió sobtada del cardenal Segura, l'extraordinària reserva amb què el mateix *Correo* parla de tot això, són indicis clars d'un misteri.

Quin misteri? Ah! La Història té la paraula... Mentrestant, a chor amb "El Correo Catalán", repetim:

—"El Rey ha muerto. Gimamos, Madre España!"

HA MORT SOLTER

"L'Opinió", en dar la notícia de la mort de Don Jaume, ha fet un càlid elogi del difunt — un elogi tan càlid com admirable.

—Era—ens explica entusiasmat el redactor del diari esquerrà —, era un esperit obert, un francòfil sincer, un gran amic de Blasco Ibàñez...

Després tanca els elogis amb uns mots finals, oportunitatíssims:

"Ha mort solter" — diu.

Com aquell que fa: "Déu l'hagi perdonat".

UN REI MENYS, UN ÀNGEL MÉS

Els diaris, doncs, com veieu, sense distinció de partits, fan els elogis del pretendent traspasat.

Don Jaume era molt valent — fa l'un.

Don Jaume era molt bon cristià — fa l'altre.

Don Jaume era tan sant — fa un tercer —, que fins estimava de debò el seu fidel criat Restitut...

.....

Aquests elogis ens recorden el piadós costum que en alguns pobles tenen les dones de fer els planys dels difunts quan encara estan aquests de cos present.

—I tan treballador que era — comença una.

—I tan bo que era amb tothom — segueix l'altra.

Tot sovint, fins sentiü a dir, a una tercera, coses tan sinceres com aquesta:

—Pobret! I tant que li agradava el meló!

DECADÈNCIA DE LES ELECCIONS

El passat diumenge hi ha hagut eleccions, hi ha tornat a haver eleccions. Ja ho sabien, veritat? Però és que n'hi ha tantes, d'eleccions, en fem tan sovint, ens hi hem aficionat tant, que aviat ni ens adonarem que n'hi hagi.

Abans les eleccions eren una cosa extraordinària i pintoresca; que llevava a la vida la monotonia i la vulgaritat. La gent s'apassionava per uns candidats o per uns altres; els candidats mengen poc, parlen molt, paguen cafè, coga i "puro" als electors, van en automòbil; hi ha un ambient de febre, de passió; a vegades fins hi ha bufetades, i la cosa es complica amb estades més o menys llargues a la presó.

Ara, però, no ha passat res d'això. El diumenge de les eleccions ha estat un diumenge com qualsevol altre. La gent ha anat al teatre — perquè és l'únic dia que hi va — o als "toros", o a buscar bolets: bolets autèntics, dels que es crien a Vallvidrera i no dels que hom troba als collegis electorals.

Veritablement les eleccions han passat gairebé inadvertides, no han tingut relleu, no han tingut interès. A pesar de presentar-se homes nous com Felip Barjau i Joaquim Maurín, els quals tenen damunt la majoria dels polítics un avantatge: el poble no sap que siguin, com els altres, aficionats al calaix de la "calderilla".

La votació ha estat una cosa minsa i freda, per a sortir del pas sense massa compromisos. Els candidats elegits no poden enorgullir-se d'un gran triomf. Han triomfat no per fe que el poble tenia en ells, sinó per lassitud, per negligència, per indiferència.

I bé, això és un símptoma. Les eleccions estan en decadència. I estan en decadència els professionals de la política... a pesar d'haver estat elegits dos polítics dels que podríem dir professionals. El poble s'ha cansat d'eleccions, i de discursos. El poble vol menys discursos i més fets.

De fets, ja n'hi donen — les quaranta-mil pessetes d'automòbil en un sol mes, l'immoral acaparament de càrrecs i el no haver portat cap millora a Barcelona en prop de sis

mesos d'actuació, etc., etc. —, però són fets que no li fan cap gràcia.

Al poble comença a pujar-li la mosca al nas, comença a veure que uns quants senyors li han pres el pèl en nom de la República, com li'l prenien abans uns altres en nom de la monarquia.

I no vota. I, per comptes de votar, prepara l'escombra.

VIRAI

Recordança

Plou... La remor de la pluja en caure damunt les lloses del pati, és una remor dolça, suau, que convida a la meditació. El cel té una color grisa empastifada de negre. Un llampec esquinça l'espai, i un tro recargolat trenca el silenci del capvespre. Un vol d'orenetes xiscladores passa bronzint cercant l'aixopluc que les branques pròdigues d'un eucaliptus majestuós els ofereix.

El vent, amb els seus bufecs, remolina les fulles caigudes dels arbres; tantost les aixeca de terra, amorosit, com les rebot, rabiüt, contra les pedres: sembla el destí jugant amb la vida dels homes.

Les gotes de pluja dibuixen damunt les lloses les imatges més grotesques: cavalls amb cos de dona, gossos geperuts, homes amb cap de bèstia. Ara, pren forma una nova imatge, els contorns esdevenen clars, nets, purs, i davant els nostres ulls se'ns apareix la figura d'aquella dona. Es aquella dona que hem estimat, que encara estimem i que estimarem sempre. La pluja, amb les seves olors misterioses de terra humida i de perfums exòtics, ens omplena les narius de l'olor d'"ella"; i abstrets, gairebé aguantant-nos l'alè, recordem amb enyorança les hores passades al seu costat.

Un devessall de records tristos i gais creua la nostra ment; una pregona tristesa ens embolcalla el cor, d'anys ha llatzerat, i si goséssim, vessaríem unes llàgrimes per tal d'alleugerir-nos de les penes i neguits que pesen damunt nostre. Esguardem la imatge perfilada per les gotes de pluja, i recordem els seus ulls càlids i vius que tan amorosívolment ens havien mirat; ajudats per la imaginació, ens sembla sentir el contacte suau de la pell vellutada de les seves galtes damunt les nostres, aspres i dures, i els nostres llavis, enrampats pel temps i l'abstinència, semblen desembalbir-se al record de les besades rebudes d'aquells llavis rojos i dolços com una fruita madura.

Avui, no res queda d'aquelles hores benaurades, tot se n'és anat; solament en queda el record que té un regust agredolç. Aquest record és un turment que ens ajuda a viure; sense ell no sentiríem en el nostre cor les fiblades de l'enyorança, que per nosaltres són com alenades de vida.

Plou... La pluja que ha anat caient ha fet desaparèixer la imatge; un altre tro ens ha despertat de la nostra abstracció, i ens hem adonat que per les nostres galtes rodolaven unes gotes... Ha plogut fora, al pati... També ha plogut dintre el nostre cor.

H. C. SANTEUGINI

**Demà, dissabte, no deixeu de comprar
"LA CAMPANA DE GRACIA"**

Proses ciutadanes

TAXIS

A casa nostra, els problemes que en altres llocs no tenen cap importància i que són ben aviat resolts amb justesa i d'acord amb les conveniències collectives, prenen un caire tan llarg i s'eternitzen de tal manera, que fins i tot fan riure.

Creiem que el problema dels taxis, a Barcelona, existeix d'ençà que es va inventar el primer motor d'automòbil. I el mal és que no porta pas camí d'arranjar-se.

Nosaltres creuem molt en la bona fe dels senyors que a la Casa Gran han ordenat el color i tarifa única dels cotxes que roden per la ciutat. Però creiem també que una signatura al capdavant d'una ordre municipal no és prou per a fer arreglar mil homes els interessos dels quals són tan estimables com els mateixos dels regidors.

Està bé que l'Ajuntament es preocupi que no corrin pels carrers "trastos" vells que un dia foren automòbils. Està bé que es cuidi d'això; però de res més que d'això. Voler imposar un color, un preu perjudicial al públic, l'eliminació d'uns distintius que són propietat industrial, és obrar com s'obrava durant els set anys que l'espasa ha penjat damunt nostre.

Som enemics dels monopolis, i no podem pas estar conformes amb les mides de caserna imposades per les grans empreses. Però hem de reconèixer que si una casa posa en servei cotxes nets i pulcres, si a ella devem que els taxis i xofers siguin bons i ben educats, ens havem d'oposar a una mida dictatorial que vol canviar tot el que sigui rastre d'allò.

Ja sabem que en dos mesos hi havia temps de sobres per pintar els cotxes de color canari. Però, pot l'Ajuntament obligar a fer-ho? Pot, aquest mateix Ajuntament, privar del jornal uns centenars d'homes, i té dret a tancar els cotxes al dipòsit per ostentar un color, unes insígnies, aprovades i reconegudes de llur propietat particular?

Tot fa pensar en algun stock de color groc que no podia sortir i en unes conveniències particulars de les que sempre hem blasmat...

DOMÈNEC DIUMENGE

El que faria falta al Congrés

Avui parlen de la mort. No és que la tardor els inspire aquest motiu de conversa: els hi inspira llur poca-solta.

Parlen de la mort com parlarien de la festa major, de política, de si aquest any no hi ha tantes perdus com l'altre. En parlen amb una persistència i una tossuderia veritablement repugnants.

—Ah, la mort!— diu un d'ells, sentenciosament. —Tots hi hem de passar!

—La mort no perdona ningú!

—A tots ens arriba la tanda, rics i pobres — diu un altre, i somriu satisfet com si acabés de fer un gran descobriment.

I hi ha opinions tan originals i eloqüents com aquestes:

—Ja ho pot ben dir!

—Sí, és clar!

—Ja té raó, ja.

—A mi, què vol que li digui?, tal dia farà un any!

—Els metges curen totes les malalties menys l'última.

—Els metges són tots uns *papadineros*!

—Quan t'arriba l'hora, els metges no serveixen per res.

—A casa no hi ha entrat mai — diu un home gras, vermell, fastigós, vestit de negre.

—Que no han estat mai malalts? — pregunta un altre dels alegres contertulians.

—Sí — fa l'home vermell —, però ens hem curat sols.

—Ja és una sort.

—Es una sort, perquè no hem cridat mai el metge. Ni el cridarem mai. Quan haurem de morir, morirem amb aquella alegria.

Callen. Després d'aquestes bajanades, callen. Sembla que damunt d'ells plani l'ombra negra i freda de la mort.

Però, al bosc, que fa olor de terra mullada, de fonolls i romanins, canta la font i canten els ocells.

LLUÍS CAPDEVILA

—Si vol portar el naño, ja ho sap: són quatre pessetes d'entrada, i un duro cada mes.

Els responsables dels crims de la monarquia celebren l'abolició de la pena de mort

—Què me'n diu, d'aquestes eleccions?
—Que el poble no hi era.

Cròniques d'estiuejant

Les "mamàs" de la "colònia" de dretes.—Qui són. Que fan. Què volen

He parlat dels "papàs" de la "colònia" de dretes. I si parlés de les "mamàs"? Com diuen? Que està clar que ho haig de fer? Que ja ho havia d'haver fet abans? Que primer que els "papàs" havia d'haver tocat les "mamàs"? Oh, bé; parlem-ne, de tot això. Tocar, allò que es diu tocar, no tinguin pas por que m'hi atreveixi, almenys a aquelles "mamàs". I no m'hi atreixo, senzillament, per no donar un disgust als seus "propietaris" i, si alambinem tant les coses, fins als seus possibles i, en tal cas, desconeguts "copropietaris"; que de tot hi ha en la vinya del senyor. I a qui diu "la vinya del senyor", em crec que no se li pot privar pas de dir "en el matrimoni". No, senyors. No vull donar un disgust als seus respectius marits, molt senyors meus. No els vull donar motiu, no els vull provocar una florida d'illusions, perquè, després, desenganyats, hagin de paladejar, amb la repugnància consegüent, tot el regust, tota l'amargantor, tot el fel d'una desillusió. Massa que n'hi ha, en el matrimoni, no els sembla? No cal pas que n'hi afegim cap més! Per això, per tot això, no vull tocar les "mamàs". Però, entenguin-ho bé, no per por que els "papàs" es facin il·lusions de marit gelós, de candidat a marit enganyat, sinó perquè no es facin il·lusions de comerciant, de venedor que ha beslluminat l'aparició inesperada i salvadora del possible comprador d'un "saldo"; d'una mercaderia que, de bona gana, es liquidaria a meitat de preu. Perquè no es facin il·lusions de tenir possibilitats de treure's del davant un "mort", adquirit com a ganga, en un moment de badoqueria, de distracció, en un moment en què es féu més cas de les aparences enlluernadores que del valor real de l'objecte—la "senyora", la "mamà"—que es té en tracte. Cas vertaderament lamentable, però també disculpable per poder-se-li ocórrer al comerciant més pràctic i més expert.

I, està clar, com que jo encara no m'he begut l'enteniment; encara, afortunadament,estic en ple ús de les íntegres facultats mentals, no he pensat mai en "adquirir" una "mamà" d'aquelles. I com que no hi he pensat mai, precisament perquè penso, no vull donar motiu a què sembli tot el contrari. Sóc massa sincer, per enganyar vil·liment un ingenu. Tots els comerciants, quan veuen possible un negoci, una venda, encara que sigui per breus moments i encara que després reaccionin, sempre s'abillen amb la vestimenta de la ingenuïtat. Si no fos així, com em definirien, vostès, l'explicació que els comerciants es passen tot el dia ensarronant-se, enganyant-se, mútuament?

Que sense tocar les "mamàs", en podria parlar? Ah! Això sí, veuen? A elles, tant que els agrada! Es a dir, que es parli d'elles, no. Diguem les coses tal com són, i tots hi sortirem guanyant. Els agrada que es parli dels altres, de les altres; sobretot de les altres, de les altres que fan més el fatxenda que elles. Però, vaja, encara que sigui com a excepció, jo puc parlar, jo parlaré d'elles. Si són la mar de pintoresques!... La mar i les arenes. La mar i "Les Arenes", i quasi hi podríem afegir la "Monumental" i tot. Però, no! No li afegirem perquè això potser ja passaria de mida, i anem al gra. El gra són les "mamàs" de la "colònia" de dretes. Algunes d'elles, més que un gra, són un furóncol. Un furóncol que ha sortit al clatell dels seus respectius i no sempre ben respectats marits, i que els fa anar amb el cap baix, acotat; amb la vista apuntalada a terra. Els profans, els no iniciats, creuen que els marits que sempre van amb el cap baix, acotat, amb la vista apuntalada a terra, hi van pel pes que els plana damunt, de tota una camionada de desillusió, de fàstic, de desengany. No, no és això, no. Hi van perquè els hi fa anar el furóncol que porten al clatell, i del qual no en poden minvar la rabior ni amb "Modes et Chapeaux", ni amb "Thes Dansants", ni amb "Joyerías y Platerías".

Les "mamàs" de la "colònia" de dretes són unes "individues", algunes d'elles molt afavorides, per cert, que sembla que només hagin vingut al món per escoltar la "ràdio" i per fer de "senyora del senyor Tal". Però, en realitat, han fet el viatge al nostre planeta, per cinc coses ben definides: per estiuejar en una "colònia"; per criticar tot descendent d'Adam i Eva, S. A., principalment a les "mamàs" que són igual o més que elles, és a dir, a la "competència"; per fer-se vestits, vestits i més vestits; per educar els fills tan malament com saben; per casar les filles, si en tenen, o per destorbar el casament de les filles de les altres "mamàs", si Déu no els n'ha donat (?). I al poble X***, les "mamàs" de la "colònia" de dretes són així. Estiuegen. I per estiuejar, fan tot el que és de protocol: es lleven tard; fan "labors"—generalment, suéters—i van al teatre, a criticar els vestits de les actrius; i van a acompanyar les nenes al ball, perquè alguna cosa han de fer, pobres criatures, per treure's l'avorriment de sobre. Fan "tertúlia", trista i freda, com totes les "tertúlies" de "colònia", per retallar a totes les altres "colonials dretistes" que es posen a tret. I si no s'hi posen, fan com si s'hi possessin, i assumpte arreglat. Retalla que retallaràs, amb la mateixa intensitat d'una màquina d'aquelles que solament els és permès inventar-les als alemanys. Perquè, això sí, quant a retallar, són dignes de figurar en una Fira Internacional de Mostres, i de guanyar un primer premi i una medalla d'or. Miren amb menyspreu la "colònia" d'esqueres, i amb fàstic la pobra i pacífica gent del poble. Tot això, decorat amb l'escenografia de vestits llampants, de tots colors i coloretos. Vestits violats, verds, grocs, blaus de cuina de pagès, liles, raves... Sobretot de raves, se'n

veuen molts. Tota aquella simfonia de colors, però simfonia a la inversa, fa mal a la vista, la destrueix. El que té el descuit de mirar-la un moment, ja té per ben segur que s'haurà de posar ulleres a corre-cuita, si és que no en porta, i, si en porta, s'haurà de fer canviar els cristalls sense pèrdua de temps. Però, per altra part, això fa que es vegin els vestits; fa que es vegi que es pot anar cada dia a casa d'una modista de les que cada temporada van a París. Està clar que no hi va, a París. Està clar que va a passar una temporadeta al seu poble—perquè totes les modistes de les "mamàs" de la "colònia" de dretes, són de fora. Riuen totes les bestieses i brutalitats dels seus fills, com si fossin unes grans coses; perquè els seus fills, potser sí que són mal educats, incultes, poca-soltes, cursis... però fan tanta gràcia, tanmateix... Ensinistren les filles a parar totes les xarxes del luxe, de la coqueteria, de la frivolitat, de "xicota de pessetes", etc.—en la de la feminitat no hi pensen, i és la principal...—, per mirar de pescar el primer xicot ingenu i bonafè que, innocentment o bé en un moment de distracció, cau en la trampa de les "relacions formals". Si us arribeu a acostar a una "niña", us sentiu immediatament la sensació enutjosa del pes d'unes mirades que se us arrepengen damunt vostre. Mirades hostils quasi totes. Mirades plenes d'odi, de rancúnia, d'enuig, de gelosia. Les altres, se us fiquen fins al fons del vostre interior, indagant, cercant una prova, una taca a la vostra honorabilitat, al vostre prestigi personal per escampar-la als quatre vents. Solament una, us mira amb bondat i dolcesa; la de la mamà, la de la mamà, que condimentada amb les herbes d'una rialleta beatífica, sembla que us digui: "Apa, home; decideixi's. Miri que és una ganga". Si en comptes d'un ingenu i bonafè el pretendent és un brètol, un viciós, un ambiciós cercador d'or, també li donen la filla. No s'ha de mirar tan prim, tanmateix... I després, que si no es feia així, potser no es podrien casar les filles. I la qüestió és casar-les; sigui com sigui, però casar-les. És una qüestió d'honor, de prestigi, entre les altres "mamàs" de la "colònia". Si les "mamàs" no tenen filles i es tracta d'organitzar el casori d'una filla d'una altra "mamà", aleshores s'és rigorós en la informació econòmica i privada del pretendent, perquè aquestes coses no es poden fer a la lleugera. Almenys si es tinguessin filles, es faria d'aquesta manera. La qüestió és posar trabes i entrebancs als negocis de la "competència".

JOAN BAS BOFILL.

EUGÈNIA GALINDO
Vedet de la companyia del Teatre Còmic

TELO- CANADE

ESPANYOL

"Per dalt o per baix" és un vodevil escrit en francès per Jean Volf i Lleó Belières, traduït al català pels germans Ginjoan, i estrenat divendres de la setmana passada per la companyia d'En Pep Santpere. Figureu-vos a aquest, convertit en un metge per equivocació, i tenint en el seu poder un elixir misteriós que fa desvariejar a les dones, i comprendreu seguidament les ocasions que se li presenten a aquest graciosíssim actor per lluir les seves innegables facultats.

Amb ell, es reparteixen les ovacions les actrius Roseta Hernàez, Faura i Carme Valor, encertades en llurs papers, el mateix que Nolla, Clapera.

El nombrós públic que omplenava el teatre va fer pujar el taló repetides vegades.

La presentació, bona i acceptable, com sempre.

OLYMPIA

Durant tota la setmana, en aquest monumental teatre, el gran tenor Hipòlit Làzaro ha fet una brillantíssima campanya d'òpera popular. Ha cantat —de la manera genial que ell sap fer-ho— una "Aida", una "Tosca" i uns "Hugonots" admirables, òperes totes que foren entusiàsticament aplaudides. La companyia i l'orquestra, gens discretes.

Llàstima gran, que hagin durat tan poc aquestes representacions!

GOYA

Una prova més del grandios poeta que és En Marquina, la vàrem tenir dilluns a la nit, amb l'estrena de "Fuente escondida", tres actes —tots tres perfectes— plens de vida, emoció i encant.

Margarida Xirgu va fer una "Nadala" el millor elogi de la qual és dir que és la que el poeta havia concebut. Muñoz, el primer actor d'aquesta disciplinadíssima companyia, va saber col·locar-se a l'altura de la directora, Pilar Muñoz, bellíssima, i encertada, el mateix que tota la companyia.

Un públic distingit que omplenava el teatre va fer sortir l'autor i els intèrprets repetides vegades.

BARCELONA

La gentil actriu argentina Camila Quiroga ha tingut l'encert de reposar, aquests dies, l'obra cabdal d'Alexandre Dumas (fill), "La Dama de las Camelias". Es d'agrair aquesta reposició a aquesta actriu tan comprensiva, màxim tenint en compte l'estat actual del teatre a Espanya.

BARCELONÈS

En aquest vell, però evocador teatre, s'han donat una sèrie nova d'atraccions.

A remarcar el treball d'unes germanes els noms de les quals no recordem, i, sobretot, el de la gran "vedette" Tina de Jarque, en la plenitud de les seves innegables qualitats.

M. UTRILLO, jr.

POLIORAMA

Hi havia una evident expectació per veure debutar Maria Lluïsa Rodríguez com a primera actriu: expectació que si donà escalf al teatre, amb la presència d'un públic tan nombros com selecte, era també una mica perillosa, car difícilment les coses són com un hom se les imagina. No obstant, Maria Lluïsa Rodríguez ha sortit triomfant de la prova. A desgrat que la protagonista de "El llanto de Angelina" no s'assembla gens als personatges que habitualment li veïem representar al Romea, convencé completament el públic amb la interpretació personalíssima que en féu, amb la malícia, la gràcia i la passió que sabé esmerçar-hi.

Cal afegir, encara, que els vestits que hi llueix són d'un gust exquisit. També són de bon gust i apropiats el vestuari de la resta de la companyia, i el decorat simple, sintètic, de Fontanals fa molt bonic.

"El llanto de Angelina" és la traducció d'una de les obres més entretingudes de Josep Maria de Sagarra, feta per Eduard Marquina amb tota la seva traça i emoció. Maria Lluïsa Rodríguez fou, doncs, en la seva primera sortida com a primera actriu, feliçment aplaudida entre dos poetes.

ENTREACTES

Obra nova

Lluís Capdevila ha enllestit la seva nova comèdia "La Veritat", diari del matí".

Que la companyia de l'actriu Visita López fa una *tournee* per Catalunya a *precios revolucionarios*.

Sempre hem cregut que la revolució ens ha de venir de fora.

Que el públic de gent menuda del *Novedades* (teatre català) està indignat amb En Josep M. Folch i Torres per la seva obra *Les arracades de la reina*.

Tenen molta raó. On surt, ara, aquest minyó, amb una reina, si fa sis mesos que s'ha proclamat la República?

Senyor Torres Folch Josep Maria, els infants no es deixen amagar tan fàcilment l'ou amb tantes neules.

Que els *Artistas reunidos* del Teatre Victòria estan en perfecta *harmonia*.

—Vaja, que no diguin, que si bé fem vagues, estem dant a tothom una lliçó de Geografia.

Ja ho crec, i que l'*harmonia* moltes nits se sent des del carrer de Vila-Vilà.

Que les *girls* del Cómico són totes noves a Barcelona. Sí, i batejades a Santa Madrona del Poble Sec.

Que En Perales és empresa de la companyia Saus de Caballé, que navega pel nord d'Espanya.

Reinasanta! Aquest *negociet* acabarà en *naufragio*.

Que En Vidal (Paco) és baixa en el Victòria.

Sí, però per fer riure l'ha suplert En Pradas...

Que l'Enriqueta Torres ha suspès la *tournee*.

La felicitem: les coses cal fer-les bé, o no fer-les.

Que l'Apolo continua tancat per falta d'*empresari* I doncs? Què fa l'*atlot* i *empresari* Castells, que no s'*arruïna*? A veure si pot fer la segona edició de Tortosa.

Que En Tressols ja no tus...

Els joves ho resisteixen tot...

BRIK

ESQUELLA

El senyor Mussolini ja és avi.

Però quin avi! Déu ens lliuri d'ésser-ne el nét. Tindríem por que algun dia, tot amanyagant-nos, ens escanyés...

“Espanya ha mort”, “Espanya ha mort”, “Espanya ha mort”, diu i repeteix “Gaziel” a les pàgines de “La Vanguardia”.

Potser ho diu pel senyor Godó. Déu l'hagi perdonat!

El senyor Maquitia de Borbón, parent d'Alfons darrer, després d'agafar una pítima colossal i moure un aldarull formidable, acabà passant la nit al calabós.

On millor podia anar a raure un Borbón, que al calabós?

Felicitem el senyor Maquitia de Borbón; s'ha portat com un Borbón de pura sang.

Ha estat creada, a Vic, l'“Agrupació de pescadors esportius”.

Què dimonis deuen pensar pescar els vigatans? Potser canonges?

Canonges o seminaristes, sens dubte, que n'hi ha en abundor.

Amb motiu de l'afer de la carn, els regidors i els partits es barallen que és un gust.

Això de la carn ha estat sempre una qüestió pecaminosa. L'Església ja ens ensenya que la carn és un dels enemics de l'ànima.

Si els regidors com ensenya Rucabado, en lloc de parlar de coses de la carn—coses impures, ai las!—, parlessin de coses de l'esperit, a ben segur que no es barallarien mai...

Segons declaracions de l'alcalde, aquest hivern començaran les obres de prolongació de la Gran Via (carrer de les Corts Catalanes) fins les costes de Garraf, així com les no menys importants del Passeig Marítim.

Molt bé, estupend! Però, i les barriades obreres, senyor batlle? I les cases barates? També descuidarà, aquest Ajuntament, les classes treballadores i humils? També seguirà en un absurd deliri de grandeses?

Senyor batlle... Senyor batlle!

“Hem guanyat, hem guanyat, hem guanyat”— criden com uns orats a la Lliga...

I bé, que ningú no es faci il·lusions: la Lliga ha arreplegat allò que els altres no han tractat d'obtenir.

No res més. La Lliga, ara, com abans, no és més que el podrimener comunal de les restes monàrquiques del país.

L'Ateneu de Madrid ha convocat una reunió per tal d'acordar que una comissió de socis s'entrevisti amb alguns diputats, a qui exposaran el descontent amb què l'opinió veu la disbaixa de càrrecs i sous present, feta pels ministres de la República, en desprestigi dels ideals republicans.

Carai! No es podran pas queixar els madrilenys, perquè amb això, els d'aquí hi estan completament d'acord.

Tot sigui per la concòrdia! Però, a vegades, en ve la discòrdia.

S'han canviat nous noms de carrers.

Fins quan durarà això? Que els canviïn tots d'una vegada, i no en parlem més.

Sembla que tornem a tenir un nou conflicte al Port de Barcelona.

Quan ens donarem compte que estem arruinant la nostra ciutat amb aquestes rancúnies?

Diumenge, a la Lliga, en conèixer-se els resultats electorals, hi hagueren visques a Cambó.

El senyor Cambó, per si no se'n recorden, és aquell senyor que quaranta-vuit hores abans del 14 d'Abril escrivia, en lletres de motllo, que “no la veuríem, aquesta República de l'Alcalà Zamora”, i que es va dedicar, unes setmanes abans, a deshonorar el gloriós i heroic moviment de Jaca, titllant-lo de comunista.

Ara diuen si la Lliga, en vista de l'èxit, vol presentar diputat En Cambó.

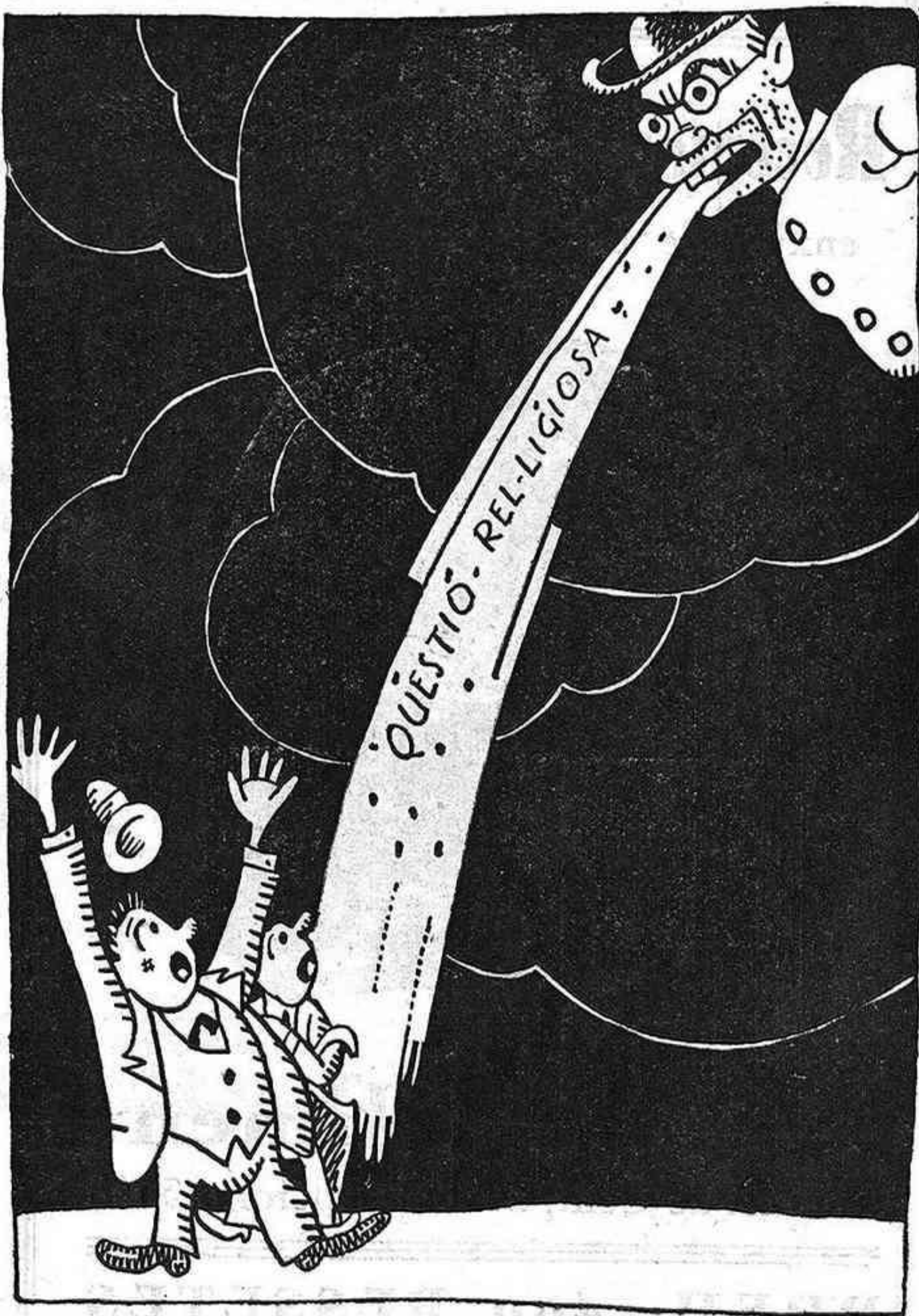
Nosaltres ja tenim un contrincant per oposar-li.

L'anarquista de Terrassa.

A Primo de Rivera, segons sembla, el van votar tots els militars retirats.

Això no li va impedir rebre, a les urnes, una “tunda” com una casa.

El senyor Casanoves ha dit als periodistes que li estranyava

La tempesta que s'apropa

que es digués que les subsistències han pujat, a Barcelona, des que es va proclamar la República.

Santa innocència!

H. C. S.—En cartera.

J. P.—Aquest no està prou bé. Però si voleu, podeu fer-ne de millors.

S. C.—No és, tampoc, publicable.

R. F. J.—La poesia és millor que les dues proses. Tot i això, no és prou ben feta per ésser publicada.

J. M. G.—Té millors condicions aquest, però no diu gran cosa.

F. C. J.—Podíeu haver-ne tret millor partit.

A. B. R.—Ens heu fet ballar el cap.

J. T. V.—Val més deixar-los estar, cregueu. Prou pena tenen.

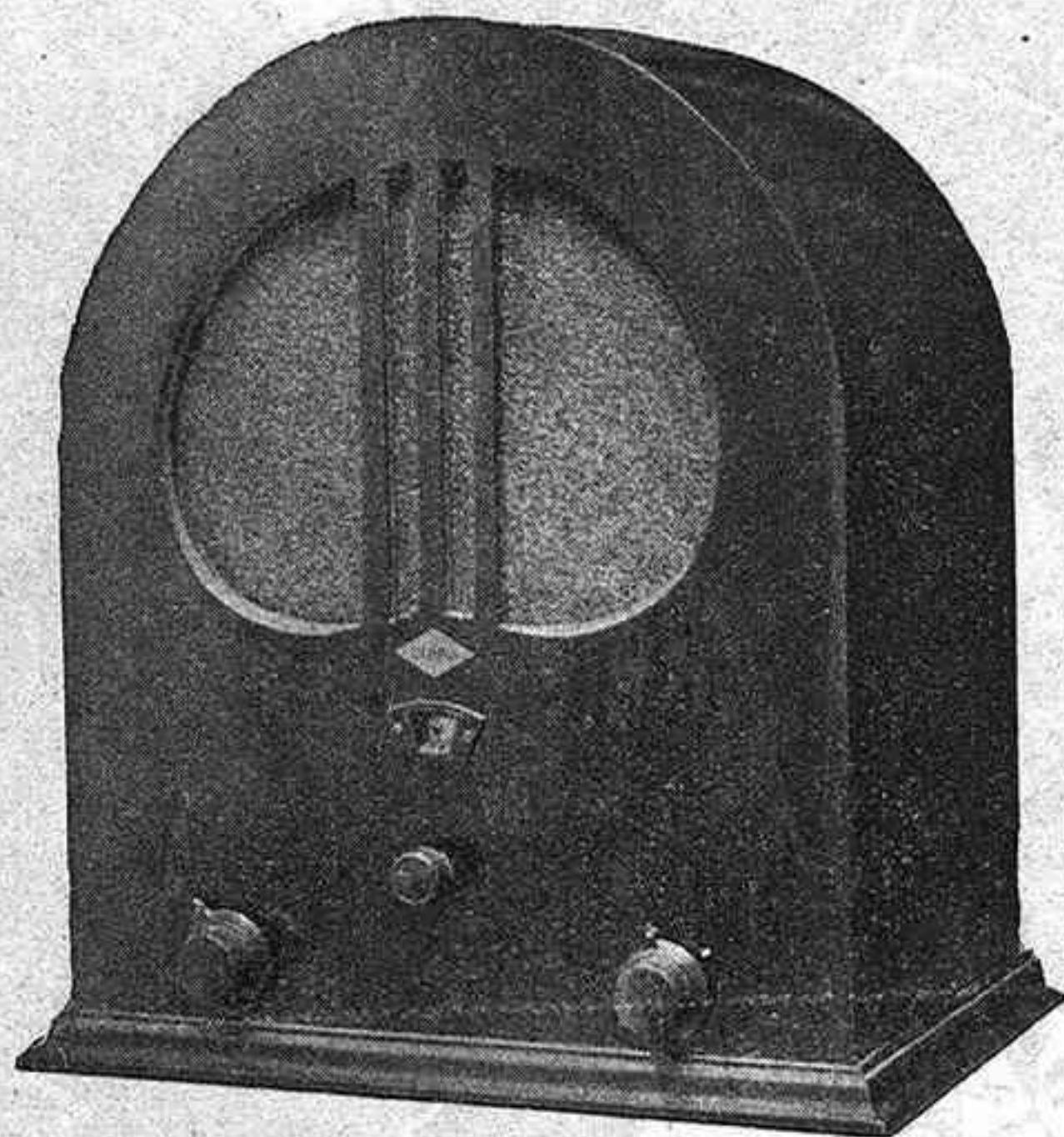
V. C.—En cartera. Anirà.

NOTA: Es prega als nostres benivolguts col·laboradors que, a poder ésser, els treballs que ens envien siguin festius i d'actualitat.

Imp. "L'Esquella" i "La Campana", Om, 8. -- Barcelona.

Receptor RADIO CLIMO

enxufable al corrent, sense antena

Ramon Climent

Consell de Cent, 266 :: Telèfon 23058

PREU: 400 PESSETES

ESPECTACLES

Teatre Català Romea

Carrer de l'Hospital, núm. 51 :: Telèfon núm. 19691

COMPANYIA VILA-DAVÍ

Avui, inauguració de la temporada, amb l'estrena de
L'HOSTAL DE LA GLORIA
de JOSEP M.^a DE SAGARRA.

Demà, dissabte, tarda, reposició de

L'HEROE

l'obra del gloriós RUSIÑOL que va representar-se una sola vegada quan l'estrena.

Dissabte, nit, i diumenge, tarda i nit, i totes les nits,

L'HOSTAL DE LA GLORIA

Teatre Apolo

Dissabte, nit,

EL SOL DE LA HUMANIDAD

Diumenge, tarda,

EL ARCEDIANO DE SAN GIL

i

EL SOL DE LA HUMANIDAD

Nit, grandios drama,

LOS DOS PILLETES

per la companyia de la eminent primera actriu

ANGELINA CAPARÓ

PREUS POPULARISSIMS

**Caruso, Fleta, Tito Schipa,
Pau Casals, Sagi-Barba,
etc., etc.**

Totes les celebritats impressionen en
discos

**La voz
de su amo**

Companyia del Gramòfono, S. A. E.

LLIBRERIA ESPANYOLA D'ANTONI LOPEZ

Rambla del Mig, número 20

BARCELONA

Telèfon número 18692

Obres de Lluís Capdevila

Las mujeres, la noche i el amor	5,— ptes.
Barcelona, cor de Catalunya	4,— »
Venus i els bàrbars	3,50 »
Memòries d'un llit de matrimoni	3,50 »
La pecadora	3,50 »
La Bastilla	2,— »
El arte de fumar en pipa	1,50 »

Obres d'actualitat

Remarque: Después	6,— ptes.
Salardenne: El culto al desnudo	5,— »
F. Flórez: El malvado Carabel	5,— »
C. Soldevila: Eva	5,— »
J. Ruyra: Pinya de rosa (2 volums)	7,— »
O. Kakuzo: El llibre del te	1,50 »
F. Madrid: Sangre en Atarazanas	4,— »
F. Madrid: Els exiliats de la Dictadura	4,— »

AVÍS

Després dels set anys de silenci imposats per la Dictadura, advertim als nostres lectors i corresponals que

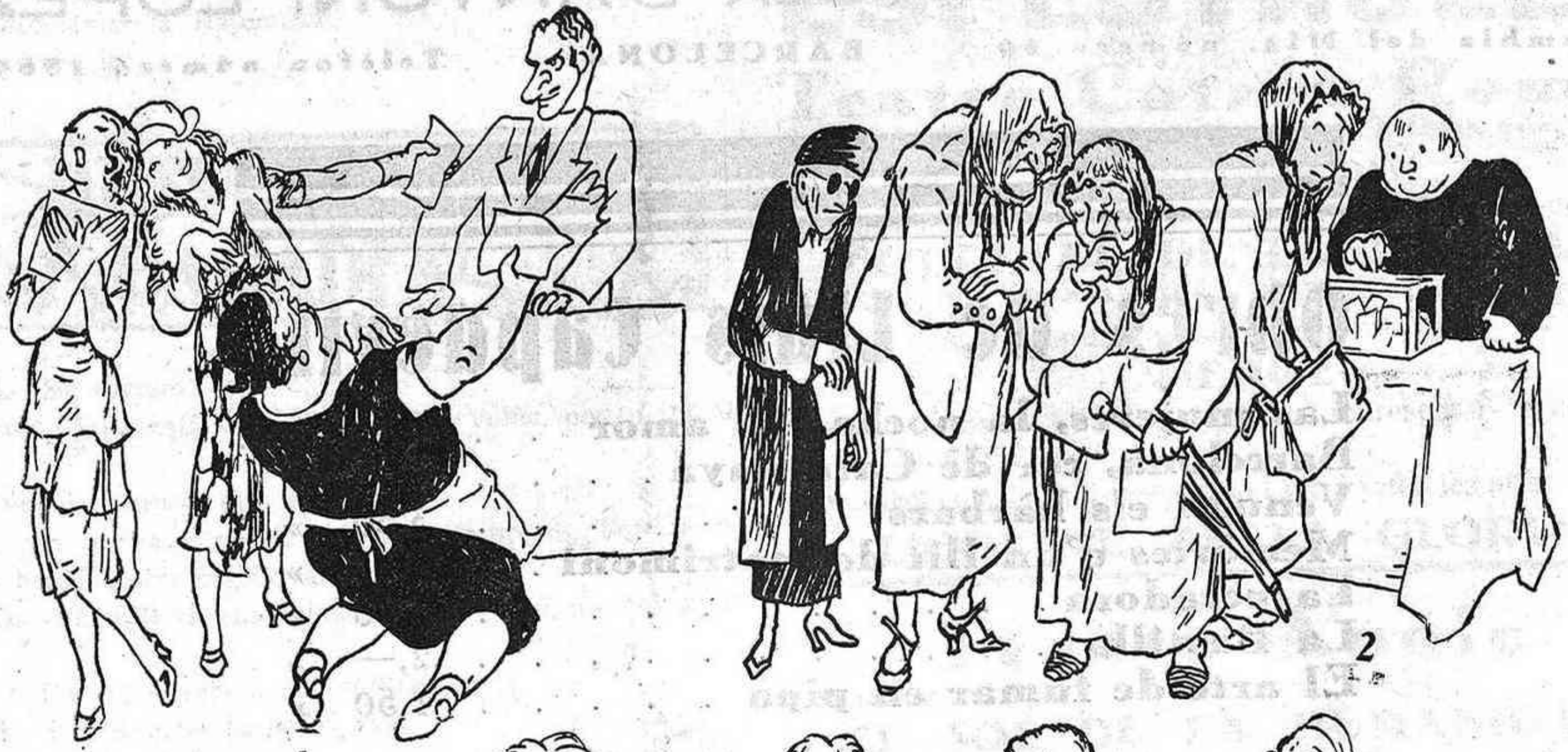
L'Esquella de la Torratxa

prepara el seu popular

ALMANAC

COMENCEU A FER LES COMANDES

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem de pèrdues si no es remet, a més, 30 cèntims per a certícat. Als corresponals se'ls atorguen descomptes

A QUI VOTARAN LES DONES 1. Les apassionades, als castigadors amb tipus de cinema. — 2. Les beates, al capellà que els recomani el confessor. — 3. Les dones de fàbrica, a l'anarquista de Terrassa. — 4. Però totes les dones catalanes votaran a En Macia.